

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/207/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114234416
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová-Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4114234416.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovvej a sudkýň Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, v právnej veci žalobcu: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Špitálska 4, 6, 8, IČO:00 681 156, zast. Martin Pavle s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Bratislava, Pribinova 4, IČO: 36 860 450 proti žalovanému: M. Z. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom D., C. 1499/8, o zaplatenie sumy 115.847,20 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 6. októbra 2016 č. k. 9C/552/2015-178 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 115.847,20 eura s 5,05% úrokom z omeškania od 01. 12. 2014 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku a súčasne mu priznal nárok na plnú náhradu trov konania. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 420 ods. 1, 2, 3, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 193 CSP, § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. Uviedol, že žalobca podanú žalobu odôvodnil tým, že mu vznikol nárok na náhradu škody, nakoľko žalovaný sa dopustil protiprávneho konania, čím mu vznikla škoda vo výške zálohovej platby 115.847,20 eura. Z predloženého rozsudku Špecializovaného trestného súdu zo dňa 14. 07. 2014 sp. zn. BB-4T/6/2014 vyplýva, že bola schválená dohoda o vine a treste uzatvorená medzi prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR a žalovaným ako obžalovaným a potvrdil, že žalovaný je vinný, že spáchal zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona. Žalobca bol odkázaný na náhradu spôsobenej škody na občianske súdne konanie. Týmto konaním spôsobil žalovaný žalobcovi škodu prostredníctvom Fondu sociálneho rozvoja vo výške 115.847,20 eura financovaného v pomere štátneho rozpočtu SR 14,25% v sume 17.377,08 eura a 80,75 % v sume 98.470,12 eura z Európskeho sociálneho fondu. Súd na základe vykonaného dokazovania mal preukázané skutkové tvrdenia uvádzané žalobcom v žalobe, konkrétne, že žalovaný svojím konaním spôsobil žalobcovi škodu vo výške 115.847,20 eura. Týmto došlo k ujme, ktorá nastala v majetkovej sfére žalobcu (zmenšenie majetku poškodeného) a ktorá je objektívne vyjadriteľná peniazmi ako všeobecným ekvivalentom. Na základe uvedeného mal tak súd preukázané splnenie predpokladov vzniku zodpovednosti žalovaného za vzniknutú škodu, ktorými sú vznik samotnej škody, porušenie právnej povinnosti žalovaného, príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti žalovaného a vznikom škody, ako i zavinenie žalovaného (ak sa vyžaduje), pričom koncepcia občiansko-právnej úpravy vychádza z prezumpcie zavinenia, teda zavinenie sa predpokladá. Pri rozhodovaní o uplatnenom príslušenstve žalovanej pohľadávky, t. j. úroku z omeškania vo výške 5,05% zo sumy 115.847,20 eura od 01. 12. 2014 do zaplatenia súd vychádzal z momentu omeškania

žalovaného s náhradou škody. Žalobca má popri plnení aj nárok na úrok z omeškania v zmysle cit. ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, výška úroku z omeškania zodpovedá ust. § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., t. j. výške základnej úrokovej sadzby ECB platnej ku dňu 01. 02. 2013 zvýšenej o 5 percentuálnych bodov. O trovách konania súd podľa § 255 ods. 1 CSP rozhodol tak, že žalobcovi, ktorý mal vo veci plný úspech, priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonom stanovenej lehote odvolaním žalovaný. Poukázal na to, že v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku nebolo skončené trestné konanie vo veci obžalovanej O., pričom ona bola štatutárkou občianskeho združenia v čase, keď FSR zaslala predmetnú sumu na účet združenia a bola štatutárkou aj v čase, keď malo občianske združenie urobiť zúčtovanie zálohovej platby. Práve neurobením tohto zúčtovania vznikla v konečnom dôsledku škoda Fondu sociálneho rozvoja. Uvedomuje si rozsah činu, ktorý vykonal, ale Okresný súd Nitra sa nezaoberal mierou zavinenia, pričom je sporné pripísať mu výšku škody v plnej sume, hoci tá preukázateľne vznikla ešte pred tým, ako sa dozvedel o samotnom projekte a ako sa stal členom a štatutárom občianskeho združenia. Preto sa nazdáva, že súd prvej inštancie vo veci rozhodol predčasne, nakoľko právoplatné rozhodnutie Špecializovaného trestného súdu vo veci žalovanej O. podstatným spôsobom určí mieru jej zavinenia a tým aj rozsah jej podielu na výške spôsobenej škody. V ďalšej časti odvolania poukázal na Manuál projektového riadenia, ktorý určuje, čo je oprávnený výdavok projektu. Je toho názoru, že súd prvej inštancie by sa mal v rámci dokazovania zamerať na to, akým spôsobom spáchal trestný čin, ktorý sa mu kladie za vinu a ku ktorému sa priznal. Tým, že rozhodol bez toho, aby sa oboznámil s právoplatným rozsudkom Špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB 4T/6/2014, sa pri svojom rozhodovaní nedostatočne zaoberal príčinnou súvislosťou medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody. Za smerodajné v tejto veci považuje konanie vedené pod sp. zn. 3To/3/2016 týkajúce sa obžalovanej O. a to tak vo výške škody, ako aj v rozsahu škody spôsobenej predchádzajúcou štatutárkou občianskeho združenia. Navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, keď mal za to, že prvoinštančný súd nesprávne posúdil skutkový stav veci a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

3. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že žalovaný v odvolaní poukazuje na irelevantné a nepravdivé skutočnosti. Bolo pritom preukázané, že žalovaný v úmysle znemožniť vrátenie zálohovej platby previedol tieto finančné prostriedky tretej osobe. Neoprávneným prevedením finančných prostriedkov žalovaný spôsobil škodu v žalovanej výške. Pre merito veci nie je podstatné, či O. bola alebo nebola právoplatne odsúdená. Rozsudkom NS SR zo dňa 09. 11. 2016 sp. zn. 3To/3/2016 bolo pritom odvolanie prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR zamietnuté a bol potvrdený rozsudok Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 21. 01. 2016 sp. zn. BB-4T/6/2014, ktorým bola O.. N. T. oslobodená spod obžaloby.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalovaného (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania, s verejným vyhlásením rozsudku a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

5. Predmetom konania je žaloba žalobcu, doručená súdu prvej inštancie dňa 02. 12. 2014, na uloženie povinnosti žalovanému zaplatiť sumu 115.847,20 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 115.847,20 eura od 01. 12. 2014 do zaplatenia, ako i náhradou trov konania. Z odôvodnenia podanej žaloby vyplýva, že Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica, vydal dňa 14. 07. 2014 rozsudok pod sp. zn. BB-4T/6/2014, ktorým schválil dohodu o vine a treste uzatvorenú medzi Prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR a žalovaným ako obžalovaným a potvrdil, že žalovaný je vinný, že: Mgr. N. T. ako prezidentka Občianskeho združenia za rozvoj cestovného ruchu a športu v regióne Vysoké Tatry podpísala dňa 07. 06. 2010 ako prijímateľ so žalobcom ako poskytovateľom v zastúpení Fond sociálneho rozvoja Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 157/2010-IZ-4.0/V vo výške 304.860,99 eura na realizáciu Projektu testovania a tvorby pracovných miest v obci B.. Podľa Zmluvy o NFP sa občianske združenie zaviazalo zvýšiť zamestnanosť obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít a nezamestnaných bez vzdelania, ohrozených sociálnou inklúziou, pričom realizácia aktivít projektu mala prebiehať do 30. 06. 2011 so systémom financovania kombinácie zálohových platieb a refundácie. Následne O.. T. podala vyhlásenie o začatí realizácie projektu k 01. 07. 2010 a harmonogram budúcich činností, v ktorom rozpísala, aké

aktivity pre naplnenie projektu v budúcom období vykoná. Dňa 29. 07. 2010 Mgr. N. T. zaslala na Fond sociálneho rozvoja Žiadosť o zálohovú platbu č. 5004277 v sume 115.847,20 eura na financovanie budúcich činností naplňujúcich projekt testovania a tvorby pracovných miest v obci B., ktorá bola Fondom sociálneho rozvoja uhradená dňa 20. 08. 2010 na účet Občianskeho združenia pre rozvoj cestovného ruchu a športu v regióne Vysoké Tatry č. 0494237170/0900. Od dátumu 20. 08. 2010 bola O. N. T. povinná do 6 mesiacov zúčtovať, odôvodniť použitie minimálne 50% sumy zálohovej platby, čo však nevykonala a žiadne zúčtovanie, ani predloženie dokladov preukazujúcich výdavky na realizácie projektu Fondu sociálneho rozvoja neposkytla, žiadne aktivity projektu nerealizovala, najprv listom z 15. 11. 2010 oznámila zmenu adresy na komunikáciu s OZ a dňa 17. 02. 2011 sa vzdala členstva v občianskom združení, ako aj funkcie prezidentky OZ, bez toho, aby zúčtovala použitie zálohovej platby. Žalovaný sa dňa 17. 02. 2011 stal prezidentom občianskeho združenia. Bez toho, aby sa oboznámil so stavom realizácie projektu, s povinnosťami občianskeho združenia voči žalobcovi, v úmysle znemožniť vrátenie zálohovej platby žalobcovi, ktorá sa nachádzala na účte občianskeho združenia č. 0494237170/0900, s ktorým jediný mal právo disponovať, dňa 05. 04. 2011 postupne previedol na účet spoločnosti SARA-R Slovakia s. r. o., č. ú.: 2626136216/110 v Tatra banke a. s. sumu 3.500 eur, 4.800 eur, 47.000 eur a 54.700 eur, pričom ani v ďalšom období požadované zúčtovanie zálohovej platby nepredložil, poukázané finančné prostriedky v rámci zálohovej platby nevrátil a ani nepoužil na aktivity súvisiace s projektom, pričom týmto konaním spôsobil škodu žalobcovi prostredníctvom Fondu sociálneho rozvoja vo výške 115.847,20 eura financovaného v pomere štátneho rozpočtu SR 14,25% v sume 17.377,08 eura a 80,75% v sume 98.470,12 eura z Európskeho sociálneho fondu. Žalovaný tým spáchal zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona. V zmysle rozsudku špecializovaný súd poškodeného-žalobcu odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 14. 07. 2014. Žalovaný ako obžalovaný a odsúdený v trestnej veci sa k skutku dobrovoľne priznal, uznal svoju vinu zo spáchania tohto trestného činu a uznal výšku škody. Žalobca ďalej v podanej žalobe poukázal na ustanovenie § 135 ods. 1 tretia veta OSP a uviedol, že ak bol žalovaný v trestnom konaní právoplatne uznaný vinným a odsúdeným za skutok, ktorý je opísaný vo výrokovej časti rozhodnutia o konkrétnom konaní páchatel'a, vrátane popisu škody, ktorú svojim konaním spôsobil poškodenému, majú súdy v občianskoprávnom konaní vychádzať z celého výroku o vine, teda nielen z jeho právnej, ale aj zo skutkovej časti s tým, že v rozsahu tohto výroku, v akom sú znaky skutkovej podstaty trestného činu zároveň významnými okolnosťami pre rozhodnutie o uplatnenom nároku, je súd v občianskoprávnom konaní právoplatným trestným rozhodnutím viazaný. Keďže žalovaný doposiaľ žalobcovi neuhradil vzniknutú škodu, domáhal sa žalobca svojho nároku podaním žaloby.

6. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Podľa § 470 ods. 2 prvej vety CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Počnúc od 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorý zrušil dovtedy platný zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov Občiansky súdny poriadok. Keďže v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (ak nie je ustanovené inak), je potrebné na danú právnu vec aplikovať právnu úpravu zákona č. 160/2015 Z. z.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10. Podľa § 379 CSP odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak
a/ od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý
b/ ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov
c/ určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

11. Podľa § 380 ods. 1 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

12. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu,

ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

13. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 387 ods. 1 CSP.

14. Podľa § 193 CSP súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

15. Vyššie citované ustanovenie CSP taxatívne vymedzuje prípady, ktoré si súd ako prejudiciálne riešiť nemôže, keď riešenie určitých otázok je len v kompetencii príslušných vnútroštátnych a medzinárodných súdov a ich rozhodnutiami je súd viazaný. Súd je tak viazaný rozhodnutím príslušných orgánov, o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok, alebo iný správny delikt, postihnuteľný podľa osobitných predpisov a kto ho spáchal. Z výroku o vine je pritom nutné vychádzať ako z celku a brať do úvahy jeho právnu a skutkovú časť s tým, že rieši naplnenie skutkovej podstaty trestného činu konaním páchatel'a.

16. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

17. Občiansky zákonník jednoznačne vymedzuje predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu, ktoré musia byť kumulatívne splnené, aby bolo možné domáhať sa nároku na náhradu škody. Vo všeobecnosti rozlišujeme štyri zákonné predpoklady, a to: 1/ porušenie právnej povinnosti (protiprávny úkon), 2/ vznik škody, 3/ príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vzniknutou škodou, 4/ zavinenie toho, kto škodu spôsobil.

18. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, súd prvej inštancie správne vo svojom rozhodnutí aplikoval ustanovenie § 193 CSP, v zmysle ktorého bol pri svojom rozhodovaní viazaný rozhodnutím Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 14. 07. 2014 sp. zn. BB-4T 6/2014 a výrokom o vine žalovaného, a to nielen jeho právnou časťou, ale i časťou skutkovou. Teda súd, vychádzajúc z výroku o vine v odcudzujúcom rozsudku ako celku, je viazaný i skutkovým opisom spáchania daného činu (zločinu), ktorý rieši naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu konaním páchatel'a. Tieto znaky skutkovej podstaty trestného činu boli významnými okolnosťami pre rozhodnutie o náhrade škody, z hľadiska posúdenia protiprávneho konania žalovaného a jeho zodpovednosti za vzniknutú škodu žalobcu. Vychádzajúc potom z uvedeného, je nesporné, že práve konaním žalovaného, ktorý poukázané finančné prostriedky na účet občianskeho združenia, s ktorým ako jediný mal právo disponovať, postupne previedol na účet spoločnosti SARA-R Slovakia s. r. o., pričom ani v ďalšom období požadované zúčtovanie zálohovej platby nepredložil, poukázané finančné prostriedky v rámci zálohovej platby nevrátil a ani nepoužil na aktivity súvisiace s projektom, bola žalobcovi spôsobená škoda v žalovanom rozsahu. Žalovaný tak svojím konaním naplnil všetky zodpovednostné predpoklady pre vznik jeho zodpovednosti za škodu žalobcu, ktorej výška je nesporná. Z tohto ohľadu je potom argumentácia žalovaného ohľadne posúdenia miery zavinenia Mgr. Beaty Firicovej nesprávna, keď je jednoznačné, že škoda žalobcu bola spôsobená len konaním žalovaného, na ktoré nemala žiadny vplyv skutočnosť, že Zmluvu o poskytnutí nenávratnom finančného príspevku podpísala N. ktorá požiadala o poskytnutie zálohovej platby, následne vyplatenej na účet občianskeho združenia. Z tohto ohľadu potom nie je ani relevantné to, či trestné konanie vedené voči menovanej bolo v čase rozhodovania súdu prvej inštancie ukončené, naviac, aktuálne je nesporne zrejmé, že menovaná je právoplatne spod obžaloby prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR oslobodená.

19. Súd prvej inštancie tak riadne vo veci zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu vyvodil správne právne závery a správne ustálil, že za škodu vzniknutú žalobcovi vo výške 115.847,20 eura v celom rozsahu zodpovedá žalovaný, ktorého protiprávnym konaním, tak ako odvolací súd uviedol vyššie, bola škoda žalobcovi v tomto rozsahu spôsobená.

20. S ohľadom na všetky vyššie uvedené dôvody, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

21. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (§ 262 ods. 1 CSP), pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia (§ 262 ods. 2 CSP).
Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).